

Derde programmarapportage Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) 2025

1 september t/m 31 december

Afgerond deel van de Markermeerdijk nabij Etersheim kijkend richting Warder

Auteur

D. Boersen

Registratienummer

26.0002074

Datum

1 januari 2026

Status

Concept

Afdeling

Projecten, Advies en Onderzoek

Toelichting voorpagina

Alliantie Markermeerdijken 'geeft' drie stukken dijk weer terug

De Markermeerdijken tussen Schardam en Fort Edam zijn versterkt, opgeleverd en aan HHNK overgedragen. In totaal is 10 kilometer aan dijk weer waterveilig. Een prachtige mijlpaal voor de Alliantie en het schap!

Met de afronding van modules 5 Etersheimerbraak, 6 Warder en Heintjesbraak en 7 Polder Zeevang is nu ongeveer de helft van de totale dijk lengte versterkt, opgeleverd en aan HHNK overgedragen. Deze dijkvakken voldoen weer aan de huidige waterveiligheidsnormen. De afronding vormt een zichtbaar resultaat van de intensieve samenwerking binnen de Alliantie Markermeerdijken en is een belangrijke stap richting de afronding van het project.

Het komende anderhalf jaar worden de resterende modules afgerond, waarbij een zorgvuldig en voorspelbaar proces van groot belang is. De overdracht van de modules 5, 6 en 7 heeft dienstgedaan als pilot voor de nog te volgen opleveringen. De evaluatie van de pilot wordt gebruikt voor een nog efficiënter en zorgvuldiger proces.

Met de overdracht is een stevige stap gezet richting de afronding van het totale project Markermeerdijken, welke is vastgesteld op 30 juni 2027. De nadruk ligt daarbij op het fysiek afronden van het werk buiten, de financiële afronding en het borgen van de geleerde lessen. De toepassing van een alliantieconstructie bij een dijkversterking is uniek en daardoor is het belangrijk de opgedane kennis te borgen. Er lopen diverse initiatieven om de opgedane kennis te delen met andere waterschappen en andere geïnteresseerde organisaties.

Inhoudsopgave

Toelichting voorpagina	2
Inhoudsopgave	3
1 Inleiding	4
1.1 Landelijke ontwikkelingen	4
2 Stand van zaken	5
2.1 HWBP-2: Markermeerdijken	5
2.2 HWBP	5
2.2.1 Katwoude	6
2.2.2 Den Oever - Den Helder	6
2.2.3 Monnickendam Zeedijk	6
2.2.4 Den Helder Havendijk	6
2.2.5 Den Helder Helderse Zeewering	7
2.2.6 Samenwerken aan Kunstwerken	7
2.2.7 Realistisch ontwerpen met lengte-effecten	8
2.3 Toekomstige opgave	8
3 Risico's	8
4 Scope, tijd en geld	9
4.1 HWBP-2	9
4.2 HWBP	10

1 Inleiding

HWBP-2 versus HWBP

Er wordt binnen HHNK uitvoering gegeven aan het landelijke Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) in de vorm van twee programma's: het HWBP-2 en het HWBP. De maatregelen vanuit de toets rondes tot en met 2006 vallen onder het HWBP-2 en de maatregelen uit de daaropvolgende toets rondes onder het HWBP. Beide programma's hebben hun eigen subsidieregeling met als grootste verschil dat HWBP-2 100% subsidiabel is op nacalculatie en HWBP voor 90% subsidiabel is op voorcalculatie met daarbij een 10% projectgebonden eigen bijdrage (PGEB). Innovatieprojecten zijn 100% subsidiabel op nacalculatie.

HWBP-2

Het project Markermeerdijken is nog het enige landelijke HWBP-2 project, waarbinnen ook enkele afgekeurde HHNK dijkvakken uit latere HWBP toets rondes worden meegenomen.

HWBP

Het doel van het HWBP is om in 2050 alle primaire keringen in Nederland aan de norm te laten voldoen. De landelijke alliantie HWBP bestaat uit alle 21 waterschappen en Rijkswaterstaat, waarbij beide verantwoordelijk zijn voor 50% van de financiering. De programmadirectie HWBP (PD HWBP) ziet toe op de uitvoering van de subsidieregelingen en ondersteunt de projecten.

De beoordeling van keringen is de verantwoordelijkheid van ieder afzonderlijk waterschap. Zodra een kering wordt afgekeurd, wordt een ingangstoets opgestart. Na afronding van de ingangstoets kan een verzoek worden ingediend om als project te worden opgenomen op het landelijk HWBP programma. Dit programma wordt ieder jaar herijkt, waarbij telkens twaalf jaar vooruit wordt gekeken.

Subsidiebeschikking vindt per projectfase plaats, waarbij het waterschap na het moment van beschikking volledig risicodragend is met mogelijke uitzonderingen. De kosten van voorfinanciering evenals reguliere beheer- en onderhoudskosten zijn niet subsidiabel.

1.1 Landelijke ontwikkelingen

Terugblik

In het afgelopen triaal is na de bestuurlijke consultatie van de waterschappen het ontwerpprogramma 2027-2038 vastgesteld. Dit programma wordt als onderdeel van de Prinsjesdagstukken 2027 opgenomen in de Rijksbegroting. Eind december is in de ledenvergadering van de UvW ingestemd met de afspraken in het kader van het actieplan toekomstgericht HWBP.

Vooruitblik

Het komende triaal wordt gewerkt aan de verdere ambtelijke uitwerking van de afspraken in het kader van het actieplan toekomstgericht HWBP. Dit zal tot zeker einde 2026 duren en de nodige inzet van de alliantiepartners (waterschappen en het Rijk) vragen om de afspraken op hoofdlijnen in detail uit te werken en te implementeren. Daarnaast wordt met alle alliantiepartners gewerkt aan de globale programmering tot 2050. Het doel is om meer zicht te krijgen op het moment dat projecten geprogrammeerd zullen worden en er meer zekerheid ontstaat over het behalen van de gezamenlijke mijlpaal dat alle primaire keringen in 2050 aan de norm voldoen. Tot slot zal in het komende triaal het programmabestuur HWBP een werkbezoek brengen aan HHNK.

2 Stand van zaken

2.1 HWBP-2: Markermeerdijken

Terugblik

Project breed

- De formele herbeschikking van de subsidie voor de afgeronde wijzigingsdossiers is ontvangen.
- Met de provincie Noord-Holland en Rijkswaterstaat is opnieuw gekeken naar de mogelijkheden voor zachte land-waterovergangen. Vanwege beperkte beschikbaarheid van personeel en middelen is dit initiatief beëindigd.
- De bermen langs enkele nieuwe, smalle weggedeelten bleken onvoldoende draagkrachtig voor uitwijkend verkeer, waardoor modderige en slecht begaanbare situaties ontstonden. Inmiddels worden deze bermen versterkt met granulaat en grasbetontegels, zodat de wegen duurzaam en schoon kunnen worden opgeleverd.

Deelgebied Noord

Module 1-4: Hoorn Binnenstad t/m De Kogen

- Het fietspad binnen module 3 Grote Waal en De Hulk nabij de oeverdijk ter hoogte van Scharwoude is overgedragen aan de provincie Noord-Holland.

Deelgebied Midden

Module 5-10: Etersheimerbraak t/m Noordeinde Volendam

- Begin december zijn de modules 5 Etersheimerbraak, 6 Warder en Heintjesbraak en 7 Polder Zeevang overgedragen aan HHNK.
- Het grootste deel van de rijweg en de dijk binnen module 9 Broeckgouw Edam-Volendam is vervroegd in gebruik genomen.
- Samen met de provincie Noord-Holland worden langs de gehele dijk zogenoemde dijkplaatsen aangelegd. Bij polder Zeevang is een vogelkijkhut en uitkijkpunt gerealiseerd.

Deelgebied Zuid

Module 11-15: Pieterman t/m Uitdammerdijk

- In december is voor bewoners van Uitdam een informatieavond georganiseerd over de afbouwfase van de dijkversterking.
- Halverwege september is de Hoeckelingsdam opgeleverd aan Rijkswaterstaat.
- Bij het Kinselmeer is in opdracht van de provincie Noord-Holland een steiger aangelegd.

Vooruitblik

- In april 2026 vindt een zitting plaats over de arbitragezaak tussen HHNK en de gemeente Hoorn met betrekking tot het dispuut rond de bruggen nabij het stadstrand in Hoorn.
- De verwachting is dat al het werk buiten aan de dijk eind dit jaar kan worden afgerond, waarmee de deadline van 30 juni 2027 kan worden gehaald.

2.2 HWBP

In de themasessie op 28 januari 2026 is het algemeen bestuur meegenomen in de te doorlopen procedures bij het versterken van primaire keringen. Hierbij zijn ook de status van het project Den Oever - Den Helder én de beide projecten in Den Helder (Havendijk en Helderse Zeewering) verder toegelicht.

2.2.1 Katwoude

- De realisatiefase van het project Katwoude module 11a/12a wordt uitgevoerd door de Alliantie Markermeerdijken (AMMD). Dit deel heeft enige vertraging opgelopen door het vinden van een vroegere zanddijk ter hoogte van module 11a, maar dit brengt de totaalplanning niet in gevaar.
- De realisatiefase van Katwoude module 12b (Nieuwendam) is onderdeel van en valt onder regie van het provinciale project N247 Bereikbaarheid Waterland. Gezien de geringe opgave en financiën, wordt toegewerkt naar verantwoording binnen de planuitwerkingsfase. Het doorlopen van een apart subsidietraject kan hiermee worden vermeden. Hiermee wordt tijd en geld bespaard.

2.2.2 Den Oever - Den Helder

Terugblik

- Het ontwerp projectbesluit is op 30 september vastgesteld in D&H. Vervolgens zijn het ontwerp projectbesluit en de bijbehorende planproducten ter inzage gelegd. De periode voor het indienen van zienswijzen op de stukken is op 4 december afgerond, waarbij geen enkele zienswijze is ingediend.
- De milieueffectrapportage (MER) is voor advies toegestuurd aan de Commissie MER.
- Er is gestart met de concept-subsidieaanvraag en het contract voor de realisatiefase.

Vooruitblik

- Begin 2026 wordt het advies van de Commissie MER verwacht, waarna eventueel benodigde aanpassingen worden verwerkt. De definitieve planproducten worden vervolgens aan D&H voorgelegd ter vaststelling.
- Na vaststelling door D&H worden de planproducten ter goedkeuring voorgelegd aan de Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland.
- De concept-subsidieaanvraag voor de realisatiefase wordt afgerond en de aanbesteding voor de realisatiefase wordt gepubliceerd.

2.2.3 Monnickendam Zeedijk

Terugblik

- In het project Monnickendam Zeedijk is geconstateerd dat de kennisontwikkeling van het landelijk beoordelings- en ontwerpinstrumentarium op dit moment onvoldoende rekening houdt met de specifieke omstandigheden van bepaalde keringen langs grote meren. Eind 2025 heeft de PDHWBP het signaal afgegeven het project van de landelijke programmering af te halen, waarbij wij nog in afwachting zijn van het formele besluit. De investeringsuitgaven in de planuitwerkingsfase zijn verantwoord in de exploitatie. Een deel van de uitgevoerde werkzaamheden worden gebruikt in geplande beoordelingstrajecten.

Vooruitblik

- Om de ontbrekende kennis aan te vullen wordt een landelijke aanscherping gemaakt van de beoordelingssystematiek voor keringen langs grote meren. Dit vindt plaats in samenwerking met betrokken waterschappen, kennisinstituten (Deltares, Adviesteam Dijkontwerp, TU Delft), de PD HWBP en het ministerie van I&W waarbij onder meer alle opgedane kennis en data vanuit het project MDZD wordt benut. Zodra deze systematiek toepasbaar is gaat HHNK bepalen of, wanneer en hoe het project weer moet worden opgepakt.

2.2.4 Den Helder Havendijk

Terugblik

- In december is het ontwerp projectbesluit van de Havendijk vastgesteld door het D&H. Dit document is vervolgens samen met de aanmeldnotitie MER-beoordeling aangeboden aan Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland.

Vooruitblik

- Begin 2026 heeft Gedeputeerde Staten besloten dat de Havendijk kan volstaan met een MER-beoordeling, waardoor geen volledige MER-procedure hoeft te worden doorlopen.
- Op 6 januari 2026 heeft de gemeenteraad van Den Helder het krediet voor haar deel van de kosten van de Havendijk vrijgegeven. De bijdrage voor de kadeverbreiding vanuit de gemeente Den Helder en de Port of Den Helder is hiermee geborgd.
- De eindverantwoordingsrapportage van de verkenningsfase is ingediend ter beoordeling bij de PD HWBP. De vaststelling van de subsidiebeschikking wordt begin 2026 verwacht.
- Het ontwerp projectbesluit gaat medio februari ter inzage. Dat is dan ook het moment dat geïnteresseerden kunnen reageren op de documenten.
- Komende periode wordt het bestek samen met het uitvoeringsontwerp (UO) uitgewerkt en wordt het aanbestedingsproces verder voorbereid zodat de aanbesteding van de realisatiefase voor de zomervakantie kan worden gepubliceerd.

2.2.5 Den Helder Helderse Zeewering

Terugblik

- De subsidieaanvraag voor de planuitwerkingsfase is ingediend bij de PD HWBP. Deze aanvraag is beoordeeld en akkoord bevonden.
- Eind 2025 is een deel van de werkzaamheden van de planuitwerkingsfase gegund aan een ingenieursbureau, waarna de samenwerking van start is gegaan.
- In oktober zijn er twee bijeenkomsten georganiseerd om het voorlopig ontwerp (VO) te presenteren en een toelichting te geven over de planning en het proces.

Vooruitblik

- De eindverantwoordingsrapportage van de verkenningsfase is ingediend ter beoordeling bij de PD HWBP. De vaststelling van de subsidiebeschikking wordt begin 2026 verwacht.
- Het voorlopige ontwerp (VO) wordt verder uitgewerkt tot een definitief ontwerp (DO).
- Samen met het ingenieursbureau wordt gewerkt aan de voortoets in het kader van de ligging aan/nabij een Natura 2000-gebied, de MER-beoordeling en het ontwerp projectbesluit.

2.2.6 Samenwerken aan Kunstwerken

Op het landelijke HWBP staan enkele honderden waterkerende kunstwerken in een primaire waterkering. Het is een uitdaging om al deze kunstwerken vóór 2050 op te leveren. Om kennis te delen en de uitvoering aan te jagen loopt het innovatieproject Samenwerken aan kunstwerken. Het betreft een project van én voor alle waterschappen en Rijkswaterstaat, waarbij HHNK de trekkersrol vervult.

Terugblik

- Er is gewerkt aan twee sporen waarin de resultaten van het project zijn verwoord. In het eerste spoor zijn de inhoudelijke en technische resultaten apart beschreven in een tweetal documenten, één voor bestuurders en één voor technici. In beide zijn de bevindingen vastgelegd, is de opgave nader geduid, is de verzamelde kennis aangeboden en zijn adviezen gegeven.
- In het tweede spoor is gewerkt aan de financiële en inhoudelijke eindverantwoordingsrapportage van het project richting de PD HWBP als subsidieverstrekker.
- De eerder met de PD HWBP gedeelde belangrijkste bevindingen zijn medio september meegenomen in haar rapportage richting de Tweede kamer.

Vooruitblik

- De technisch inhoudelijke documenten zullen formeel worden aangeboden aan het Beraad Ambtelijk Opdrachtgevers (BAO).

- Ter afronding van het project zullen nog enkele communicatiemomenten en -uitingen plaatsvinden om de opbrengst breed binnen de alliantie te kunnen delen en onder de aandacht te brengen.
- In maart wordt de eindverantwoordingsrapportage opgeleverd aan de PD HWBP, besproken en afgerond.

2.2.7 Realistisch ontwerpen met lengte-effecten

Bij het beoordelen van onze dijken combineren we faalkansen van verschillende delen van een dijk en de bijbehorende faalmechanismen tot één overstromingskans. Het 'lengte-effect' speelt hierbij een belangrijke rol, omdat de overstromingskans toeneemt naarmate de dijk langer is. De huidige manier van combineren wordt vaak als conservatief beschouwd, wat mogelijk kan leiden tot instabiele en (te) grote projecten. Het HWBP Kennis & Innovatieagenda (KIA) project 'Realistisch ontwerpen met lengte-effecten' heeft als doel om het begrip van lengte-effecten te verbeteren en bestaande werkwijzen breder toepasbaar te maken binnen de landelijke HWBP-alliantie.

Terugblik

- Aanvullend onderzoek is gestart naar de rekenmethode in de bestaande software (Hydra-Ring) voor het combineren van kansen. Aanleiding hiervoor was dat de eerdere uitkomsten niet eenduidig te interpreteren waren.

Vooruitblik

- In de volgende bijeenkomst met de klankbordgroep zullen de voortgang en de bevindingen worden besproken.
- In het komende triaal worden verschillende casestudies afgerond en wordt verder gewerkt aan het schrijven van rapportages, inclusief een overkoepelend synthese-document.
- Er zullen verkennende gesprekken plaatsvinden met vertegenwoordigers van het Directoraat-generaal Water en Bodem (DGWB = onderdeel van het ministerie van I&W) om te verkennen hoe de bevindingen kunnen landen binnen het beoordelings- en ontwerpinstrumentarium (BOI).

2.3 Toekomstige opgave

Na afronding van de lopende versterkingsprojecten wordt op de volgende trajecten nog een toekomstige opgave voorzien: Medemblik – Enkhuizen, Enkhuizen-Schardam, Amsterdam (Schellingwoude en Durgerdam) en Texel.

Op basis van de beoordelingsresultaten uit de eerste Landelijke Beoordelingsronde (LBO-1) wordt de totaalopgave ingeschat op circa 40 tot 60 kilometer. Uiterlijk 2050 moet HHNK ervoor zorgen dat al haar trajecten aan de norm voldoen. De opgave kan nog worden bijgesteld aan de hand van de uitkomsten van de lopende tweede Landelijke Beoordelingsronde (LBO-2). HHNK is continu in gesprek met de PD HWBP over haar opgave en verwacht dit jaar te starten met de voorbereidingen om het traject Medemblik-Enkhuizen vanaf 2029 geprogrammeerd te krijgen.

3 Risico's

Het risicomanagement is een vast onderdeel binnen de project- en programmabeheersing. Voor de voorziene risico's worden beheersmaatregelen opgesteld, waarbij de kans en het mogelijk gevolg van een risicogebeurtenis wordt meegewogen. De kosten van beheersmaatregelen voor voorziene risico's vormen een onderdeel van de totale raming van een projectfase. Naast voorziene risico's is er altijd de kans voor het optreden van een onvoorzien risico.

HWBP-2

Na het intrekken van de rechtszaak tegen de opgelegde korting op de subsidiebeschikking, heeft HHNK de nog niet belegde werkzaamheden als meekoppelkans in opdracht gegeven aan de Alliantie Markermeerdijken (AMMD). Deze werkzaamheden passen binnen het MJP2026-2030, waarmee de maximale gevolgcosten volledig zijn gemitigeerd.

HWBP

Als onderdeel van het landelijk actieplan Toekomstgericht HWBP wordt er onder andere gewerkt aan nieuwe landelijke afspraken rondom risicobeheersing. Een deel van de projectrisico's zullen voortaan op landelijk niveau worden belegd. Zo kunnen projectramingen worden geoptimaliseerd, met als doel om financiële ruimte te creëren in het landelijk programma.

4 Scope, tijd en geld

4.1 HWBP-2

Het project Markermeerdijken bevindt zich in de realisatiefase, waar in totaal ruim 30 km dijk in verschillende modules en met verschillende technieken wordt aangepakt. Afronding van de werkzaamheden buiten vindt uiterlijk plaats in juni 2027.

Tabel 1: Prognose

HWBP-2 nr.	Naam project	Prognose T2 (x € 1 mln.)	Prognose T3 (x € 1 mln.)	Vershil (x € 1 mln.)
W2-004	Markermeerdijken	808,4	814,3	5,9

De prognose is met € 5,9 miljoen hoger, voor het overgrote deel veroorzaakt door het verwerken van subsidiabele indexeringen.

Tabel 2: Financiering

HWBP-2 nr.	Naam project	Prognose T3 (x € 1 mln.)	Bijdragen van derden (x € 1 mln.)	Koppelstukken HWBP (x € 1 mln.)	Bijdrage HHNK (x € 1 mln.)	Subsidie HWBP-2 (x € 1 mln.)
W2-004	Markermeerdijken	814,3	-	22,7	10,2	781,4

Programmakrediet

Het totale HWBP-2 programmakrediet voor het doen van investeringsuitgaven bedraagt € 1.305,6 miljoen, waarvan € 8,7 miljoen onder verantwoording van de afdeling Waterveiligheid valt. Hierdoor wordt in deze rapportage verantwoording afgelegd over een krediet van € 1.296,9 miljoen. Het project Markermeerdijken is het laatste HWBP-2 project dat onder dit programmakrediet wordt uitgevoerd. Op het moment van schrijven is in totaal € 1.225,5 miljoen uitgegeven inclusief de nog openstaande verplichtingen. Het is de verwachting dat het project Markermeerdijken binnen het bestaande programmakrediet kan worden afgerond.

Voorfinanciering

De uitgaven en inkomsten van de HWBP-2 projecten lopen niet altijd gelijk en in de subsidieregeling is opgenomen dat 20% van de uitgaven pas na afronding van het project mogen worden gefactureerd. Hierdoor is er sprake van voorfinanciering. Eind 2025 was sprake van voorfinanciering

voor een bedrag van € 77,4 miljoen. De rentekosten van voorfinanciering zijn niet subsidiabel en zijn onderdeel van de totale rentekosten van HHNK. HHNK trekt geen leningen aan per project en/of programma.

4.2 HWBP

Tabel 3: Projecten

HWBP nr.	Naam project	Dijklengte in km
3S	Koppelstuk Markermeerdijk	1,550
3AG	Katwoude 11a/12a	2,800
3AF	Katwoude 12b	0,286
3O	Den Oever-Den Helder	12,989
3AD	Monnickendam Zeedijk	3,887
3L	Den Helder Helderse Zeewering	5,271
3Z	Den Helder Havendijk	0,959
33T	Samenwerken aan Kunstwerken	Innovatie project
33AN	Realistische ontwerpen met lengte-effecten	Innovatie project

Toelichting

Het innovatieproject *Samenwerken aan Kunstwerken* heeft als doel landelijke kennisuitwisseling en onderlinge samenwerking rondom de aanpak van kunstwerken te stimuleren. Het innovatieproject *Realistisch ontwerpen met lengte-effecten* heeft als doel landelijke kennis over lengte-effecten te verbeteren en werkwijzen hieromtrent breder toepasbaar te maken.

Tabel 4: Projecten per fase.

HWBP nr.	Naam project	Verkenning	Planuitwerking	Realisatie
3S	Koppelstuk Markermeerdijk			■
3AG	Katwoude 11a/12a			■
3AF	Katwoude 12b			■
3O	Den Oever-Den Helder		■	
3AD	Monnickendam Zeedijk	■		
3L	Den Helder Helderse Zeewering		■	
3Z	Den Helder Havendijk		■	
33T	Samenwerken aan Kunstwerken (innovatie project)			
33AN	Realistisch ontwerpen met lengte-effecten (innovatie project)			

Toelichting

De projecten *Den Helder Helderse Zeewering* en *Den Helder Havendijk* zijn overgegaan van de verkenningsfase naar de planuitwerkingsfase. Het project *Katwoude 12b* vormt een onderdeel van het provinciale project N247 Bereikbaarheid Waterland welke zich in de realisatiefase bevindt. De beide innovatieprojecten doorlopen geen afzonderlijke projectfasen en bevinden zich in de afrondende fase.

Tabel 5: 100% subsidiebeschikking versus prognose per projectfase.

HWBP nr.	Naam project	Subsidie beschikking (x € 1.000)	Prognose T2 (x € 1.000)	Prognose T3 (x € 1.000)
3S	Koppelstuk Markermeerdijk (verkenning + realisatie)	25.266	25.363	25.363
3AG	Katwoude 11a/12a (realisatie)	55.598	59.281	59.270
3AA/3AF	Katwoude (planuitwerking 11a/12a/12b + realisatie 12b)	3.357	3.055	3.055
3O	Den Oever-Den Helder (planuitwerking)	4.306	6.117	6.072
3AD	Monnickendam Zeedijk (verkenning)	2.295	3.705	3.696
3AD	Monnickendam Zeedijk (planuitwerking)	-	6.819	-
3L	Den Helder Helderse zeewering (verkenning)	1.252	900	900
3L	Den Helder Helderse zeewering (planuitwerking)	2.505	3.265	2.402
3Z	Den Helder Havendijk (verkenning)	2.080	1.805	1.806
3Z	Den Helder Havendijk (planuitwerking)	4.988	4.988	4.077
33T	Samenwerken aan Kunstwerken (innovatie)	3.000	3.000	3.000
33AN	Realistisch ontwerpen met lengte-effecten (innovatie)	697	697	697
-	Programmakosten (2024-2026)	1.426	1.426	1.426

Toelichting

- Het project *Den Helder Helderse Zeewering* heeft de subsidiebeschikking voor de planuitwerkingsfase ontvangen en de prognose naar beneden kunnen bijstellen evenals het project *Den Helder Havendijk*.
- Voor de planuitwerkingsfase van het project Monnickendam Zeedijk heeft de PD HWBP eind 2025 het signaal afgegeven het project van de landelijke programmering af te halen. Daarop is de prognose teruggebracht naar nul en zijn de reeds gemaakte kosten in deze fase verantwoord in het jaarrekeningresultaat 2025.

De subsidieregeling schrijft voor dat per projectfase een subsidieaanvraag moet worden ingediend op basis van voorcalculatie. De subsidiebeschikking wordt verleend op basis van 100% van de geraamde kosten, waarbij 90% wordt bekostigd door landelijke subsidie. Projecten met het label 'innovatie' worden voor 100% bekostigd door landelijke subsidie op basis van nacalculatie. Binnen HHNK zijn de projecten *Samenwerken aan Kunstwerken* en *Realistisch ontwerpen met lengte-effecten* projecten met het label 'innovatie'.

Programmakrediet

Bij de start in 2014 van het HWBP-programma binnen HHNK was alleen een zeer grove raming van de uitgaven te maken op basis van een zeer instabiele scope. Dit was de reden om niet op dat moment in één keer voor de gehele opgave een (investerings-)programmakrediet aan te vragen. Het algemeen bestuur heeft daarop ingestemd om het krediet in delen beschikbaar te stellen.

In de vergadering van het algemeen bestuur op 19 november 2025 is een aanvullend krediet van € 200 miljoen beschikbaar gesteld. Dit krediet is noodzakelijk om de ambtelijke organisatie in formele zin in staat te stellen om (verdere) uitgaven te doen en verplichtingen aan te gaan. Het beschikbare krediet bedraagt in totaal € 320,4 miljoen. Op het moment van schrijven is hiervan € 112,8 miljoen uitgegeven inclusief de nog openstaande verplichtingen. De komende jaren worden grote uitgaven verwacht, aangezien drie projecten zullen overgaan naar de realisatiefase. Het beschikbare krediet wordt op dit moment voldoende geacht om de nu lopende projecten volledig tot afronding te kunnen brengen. Afhankelijk van de in de toekomst nieuw op te starten projecten kan een nieuw aanvullend krediet aan het algemeen bestuur worden voorgelegd.

Voorfinanciering

De uitgaven en inkomsten van de HWBP-projecten lopen niet altijd gelijk, waardoor er sprake kan zijn van voorfinanciering. Eind 2025 was sprake van voorfinanciering van HWBP-projecten voor een bedrag van € 0,6 miljoen. De rentekosten van voorfinanciering zijn niet subsidiabel en zijn onderdeel van de totale rentekosten van HHNK. HHNK trekt geen leningen aan per project en/of programma.

Projectgebonden eigen bijdragen

Op grond van afspraken in het Bestuursakkoord Water en de vastlegging hiervan in de Waterwet ontvangen waterschappen een 100% subsidiebeschikking op basis van voorcalculatie. Van deze 100% wordt 90% gesubsidieerd¹ en is 10% bij te dragen door het betreffende waterschap. Deze 10% wordt de Projectgebonden Eigen Bijdrage (PGE) genoemd.

In de ledenvergadering van de UvW is besloten dat waterschappen het verschil tussen de werkelijke PGE en de beoogde PGE van 10% inzichtelijk dienen te maken in een openbaar document, zoals onderliggende programmarapportage. Bij HHNK bedraagt het verschil circa € 6,2 miljoen vanaf de start in 2014 tot en met 2025. Van dit bedrag is € 3,4 miljoen opgenomen in de bestemmingsreserve; HWBP-projecten.

In de UvW ledenvergadering van 19 december 2025 zijn nieuwe afspraken gemaakt over onder andere de PGE. Eén van de afspraken is dat de projectwaterschappen de verschillen tussen de werkelijke PGE en de beoogde PGE van 10% met terugwerkende kracht beschikbaar dienen te houden. De verwerking van deze afspraken krijgt zijn beslag in MJP 2027-2031.

¹ Financiering door het Rijk (50%) en Waterschappen (40%). Deze laatste wordt geïnd via de jaarlijkse solidariteitsbijdrage per waterschap, volgens de verdeelsleutel: 50% op basis van het aantal ingezetenen en 50% op basis van de WOZ-waarde.